

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	05.04.2011
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2014
Avaldamismärge:	RT I, 06.12.2010, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
25.11.2010 otsus nr 767

Võlgade ümberkujundamise ja võlakaitse seadus

Vastu võetud 17.11.2010

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse eesmärk

(1) Käesoleva seaduse eesmärk on makseraskustes füüsilisele isikule (võlgnikule) tema võlgade ümberkujundamise võimaldamine, et ületada makseraskusi ja vältida pankrotimenetlust. Seejuures arvestatakse nii võlgniku kui ka tema võlausaldajate õigustatud huve.

(2) Võlgnik loetakse makseraskustes olevaks, kui ta ei suuda või tõenäoliselt ei suuda täita oma kohustusi nende sissenõutavaks muutumise ajal.

§ 2. Võlgade ümberkujundamise sisu

(1) Võlgade ümberkujundamise menetluses võimaldatakse võlgnikule rahaliste kohustuste (isiklike võlgade) ümberkujundamist kohustuse täitmise tähtaja pikendamise, osadena täitmise või kohustuse vähendamise teel.

(2) Üksnes täitmise tähtaja pikendamist ja osadena täitmist võimaldatakse võlgade ümberkujundamise menetluses järgmiste nõuete puhul:

- 1) elatisnõuded;
- 2) tahtliku õigusvastase teoga tekitatud kahju hüvitamise nõuded.

(3) Võlgade ümberkujundamise menetluses saab ümber kujundada võlgade ümberkujundamise avalduse esitamise ajaks sissenõutavaks muutunud võlgniku kohustusi. Lisaks saab käesoleva seaduse §-s 3 sätestatud tingimustel ümber kujundada kestvuslepingust tulenevaid kohustusi, mis tekivad või muutuvad sissenõutavaks pärast võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist.

§ 3. Kestvuslepingust tulenevate kohustuste ümberkujundamine

(1) Ümberkujundamiskavaga võib ette näha, et võlgniku poolt enne võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist sõlmitud krediidileping või muu kestvusleping, millest tuleneb võlgnikule rahalisi kohustusi, mis muutuvad sissenõutavaks pärast võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist, lõpeb ümberkujundamiskava kinnitamisel. Lepingu lõppemisel on samad tagajärjed, mis lepingu erakorralisel ülesütlemisel võlgnikust tuleneva asjaolu tõttu. Lepingu lõppemise tagajärjel tekkivad võlgniku kohustused saab ümberkujundamiskavaga eelnevalt ümber kujundada.

(2) Ümberkujundamiskavaga võib ette näha, et käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud krediidilepingu lõpetamise asemel kujundatakse ümber sellest tulenevad võlgniku rahalised kohustused, mis muutuvad sissenõutavaks hiljemalt ühe aasta jooksul ümberkujundamiskava kinnitamisest arvates. Neid kohustusi saab ümber kujundada üksnes selliselt, et kohustuste täitmise tähtaega pikendatakse või võimaldatakse võlgnikule kohustuste täitmist osamaksetena.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud viisil soovitakse ümber kujundada liisingulepingust tulenevaid kohustusi, võib võlausaldajaks olev liisinguandja ühe nädala jooksul ümberkujundamiskava kinnitamisest arvates lepingu erakorraliselt üles öelda. Selliseks puhuks võib ümberkujundamiskavas ette näha ka lepingu erakorralise ülesütlemise tagajärjel tekkivate nõuete ümberkujundamise, muu hulgas kohustuste vähendamise.

§ 4. Seaduse kohaldamisala

(1) Võlgade ümberkujundamise menetlust kohaldatakse võlgniku suhtes, sõltumata sellest, kas tegemist on ettevõtjaga.

(2) Võlgade ümberkujundamist võib taotleda võlgnik, kelle elukoht on Eestis, ja on seda olnud vähemalt kahe aasta jooksul enne võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist.

§ 5. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaldamine

Võlgade ümberkujundamise menetlusele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustikus hagita menetluse kohta sätestatud, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

§ 6. Kohtunikuabi pädevus

(1) Kohtu ülesandeid võib võlgade ümberkujundamise menetluses kohtuniku asemel täita ka kohtunikuabi.

(2) Kohtunik otsustab võlgade ümberkujundamise asjas enda ja kohtunikuabi täpse tööjaotuse ning võib anda kohtunikuabile suuniseid.

(3) Ainult kohtunik võib otsustada ümberkujundamiskava menetluse võtmisest keeldumise, nõustaja määramise ja ümberkujundamiskava kinnitamise, muutmise või tühistamise.

(4) Kohtunikuabi pädevusele ja tema taandamisele kohaldatakse vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 595 lõigetes 2–4 sätestatud.

§ 7. Määruste jõustumine ja edasikaebamine

(1) Määrus, millega võlgade ümberkujundamise avaldus võetakse kohtu menetluse, samuti määrus, millega ümberkujundamiskava kinnitatakse, on kehtiv ja kuulub täitmisele alates selle edastamisest võlgnikule. Määrus, millega ümberkujundamiskava jäetakse kinnitamata ja avaldus rahuldamata, samuti määrus, millega avaldus jäetakse läbi vaatamata või muudetakse või tühistatakse ümberkujundamiskava, on kehtiv ja kuulub täitmisele alates jõustumisest.

(2) Võlgade ümberkujundamise menetluses tehtud kohtumääruse peale saab esitada määruskaebuse üksnes juhul, kui määruskaebuse esitamine on seaduse järgi lubatud. Kui maakohtu määruse peale saab esitada määruskaebuse, saab määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale esitada määruskaebuse ka Riigikohtule, kui seadusest ei tulene teisiti.

(3) Määruse peale esitatud määruskaebuse alusel tehtud ringkonnakohtu määrus kehtib ja kuulub täitmisele alates jõustumisest vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 466 lõikes 3 sätestatud, kui ringkonnakohus ei otsusta, et tema määrus kuulub viivitamatule täitmisele.

§ 8. Menetluskulud

(1) Võlgnik kannab võlgade ümberkujundamise menetluse kulud. Võlausaldajate menetluskulud jäävad nende endi kanda.

(2) Kohus võib jätta võlausaldajate menetluskulud võlgniku kanda, kui võlgnik esitas teadvalt põhjendamatu avalduse võlgade ümberkujundamiseks või põhjustas võlausaldajatele menetluskulusid muul viisil teadvalt ebaõigete andmete või teadvalt põhjendamatu taotluse või vastuväite esitamisega.

(3) Võlgnikule ei anta menetluskulude kandmiseks riigipoolset menetlusabi riigilõivu tasumiseks. Võlgade ümberkujundamise kava täitmise korral ei pea võlgnik riigipoolse menetlusabi kulusid hüvitama.

2. peatükk

Avalduse esitamine ja menetlemine

§ 9. Kohtualluvus

Võlgnik esitab avalduse võlgade ümberkujundamiseks enda elukoha või ettevõtte asukoha järgsele maakohtule.

§ 10. Võlgade ümberkujundamise avaldus

(1) Enne võlgade ümberkujundamise avalduse kohtusse esitamist peab võlgnik astuma vajalikke samme, et saavutada võla ümberkujundamine kohtuväliselt.

(2) Võlgade ümberkujundamise avalduses tuleb esitada vähemalt järgmised andmed:

- 1) võlgniku selgitus makseraskuste ja nende põhjuste kohta;
- 2) kas ja mida on võlgnik teinud makseraskuste vältimiseks või kõrvaldamiseks;

- 3) võlgade ümberkujundamise abinõud, mille rakendamist võlgnik taotleb;
- 4) võlgniku põhistus, et võlgade ümberkujundamise abinõude rakendamisel suudab ta kohustused täita ja tõenäoliselt on võimalik tema maksejõuetust vältida;
- 5) võlgniku kinnitus, et talle ei ole teada asjaolusid, mis võiksid võlgade ümberkujundamise välistada, ja et ta täidab käesoleva seaduse §-s 21 sätestatud kohustusi;
- 6) võlgniku seisukoht nõustaja määramise vajalikkuse suhtes;
- 7) riigilõivu tasumise kontrollimist võimaldavad andmed.

(3) Füüsilisest isikust ettevõtja, kes taotleb ettevõtte saneerimist, peab avalduses lisaks põhistama, et ettevõtte vajab saneerimist ning ettevõtte jätkusuutlik majandamine on pärast saneerimist tõenäoliselt võimalik, samuti näitama, millised on saneerimise tagajärjed ettevõtte töötajatele.

(4) Abikaasad võivad esitada võlgade ümberkujundamiseks ühise avalduse. Kui avalduse esitab üks abikaasa, peab ta avalduses esitama teise abikaasa andmed ning teada andma, kas makseraskused on ka teisel abikaasal ja põhjendama, miks ei esitata avaldust ühiselt. See kehtib ka juhul, kui abielu on lahutatud, kuid ühisvara on jäänud jagamata.

§ 11. Võlgade ümberkujundamiskava

(1) Võlgade ümberkujundamise avaldusele tuleb lisada võlgade ümberkujundamise kava (edaspidi *ümberkujundamiskava*), milles on märgitud:

- 1) milliste kohustuste ümberkujundamist ja millisel viisil taotletakse;
- 2) ümberkujundamiskava täitmise tähtaeg.

(2) Kui võlgnik taotleb üksnes osade võlgade ümberkujundamist või erinevate võlgade ümberkujundamist erinevas ulatuses, peab ta võlausaldajate erinevat kohtlemist avalduses põhjendama.

(3) Võlgade ümberkujundamiskava ei pea võlgade ümberkujundamise avaldusele lisama, kui võlgnik taotleb selle koostamist nõustaja kaasabil.

§ 12. Võlgade ümberkujundamise avalduse muud lisad

(1) Võlgade ümberkujundamise avaldusele tuleb lisada:

- 1) võlgniku ja temaga koos elavate perekonnaliikmete vara ja kõigi sissetulekute nimekiri (edaspidi *varanimelikiri*) avalduse esitamise seisuga, märkides muu hulgas iga varaeseme eeldatava väärtuse ning eraldi oma osaluse ühisomandis ja kaasomandis või õiguste ühisuses;
- 2) võlgniku rahaliste kohustuste nimekiri (edaspidi *võlanimekiri*) avalduse esitamise seisuga, milles märgitakse kõigi võlausaldajate nimed, kontaktandmed ning põhinõude ja kõrvalnõuete eeldatavad suurused ja tagatised, tuues eraldi välja jooksvad kulutused (eluasemekulud, ülalpidamiskohustused jms) ja solidaarkohustused;
- 3) võlgniku viimase kolme aasta tuludeklaratsioonide, pangakonto väljavõtete ja oluliste kohustuste aluseks olevate dokumentide (laenulepingud jms) ärakirjad.

(2) Ettevõtja peab avaldusele lisama ka eelmise majandusaasta raamatupidamisaruande ning ülevaate oma finantsseisundist, majandustulemustest ja rahavoogudest. Kui ettevõtja peab raamatupidamist kassapõhiselt, lähtutakse eelnimetatud andmete esitamisel möödunud aasta kohta esitatud tuludeklaratsioonist.

(3) Kui võlgnik on viie aasta jooksul enne avalduse esitamist võõrandanud kinnisasja või registrisse kantud vallasasja või õiguse või kinkinud või laenanud raha kolmandatele isikutele enam kui 3000 euro ulatuses, tuleb ka seda varanimelikirjas märkida. Eraldi tuleb märkida neile tingimustele vastavad tehingud, mis on tehtud lähikondsetega pankrotiseaduse § 117 mõttes.

(4) Ühe abikaasa poolt eraldi esitatud võlanimekirjas tuleb eraldi märkida kohustused, mille eest vastutab või võib vastutada ka teine abikaasa, samuti teise abikaasa kohustused, mille eest võib vastutada võlgnik.

(5) Võlgnik peab võlanimekirjas märkima, kui ta mingis osas võlgasid ei tunnista, samuti kas ja milliste võlgade osas on käimas kohtumenetlusi või muid menetlusi. Võlgnik peab varanimelikirjas märkima, kas ja millise vara osas on käimas kohtu- või muid menetlusi, sealhulgas täitemenetlusi.

(6) Võlanimekirjas kohustuste märkimiseks võib võlgnik nõuda võlausaldajalt ülevaadet tema võla arvestusest.

§ 13. Vormide rakendamine avalduse esitamisel

(1) [Justiitsminister kehtestab määrusega](#) võlgade ümberkujundamise avalduse, varanimelikirja, võlanimekirja ja ümberkujundamiskava vormid, mille kasutamine on võlgnikule kohustuslik. Ümberkujundamiskava vormi kasutamine ei ole kohustuslik füüsilisest isikust ettevõtjale, kes soovib ettevõtte saneerimist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vormid peavad olema igapähele vabalt ja tasuta kättesaadavad Justiitsministeeriumi veebilehel ning igas kohtus.

§ 14. Võlgade ümberkujundamise avalduse ja pankrotiavalduse lahendamise järjekord

(1) Kui kohtule on lisaks võlgade ümberkujundamise avaldusele esitatud ka avaldus võlgniku pankroti väljakuulutamiseks, liidetakse need ühte menetlusse ja avaldused vaatab läbi kohus, kellele esimesena avaldus esitati.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul lahendatakse esimesena võlgade ümberkujundamise avaldus isegi siis, kui see esitati pärast pankrotiavaldust. Kohus lükkab pankroti väljakuulutamise otsustamise edasi kuni ümberkujundamiskava kinnitamise otsustamiseni või võlgade ümberkujundamise menetluse lõppemiseni. Sel juhul peatub pankrotiavalduse menetlemine ka siis, kui määratud on ajutine pankrotihaldur.

(3) Kohus võib käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul siiski kohaldada pankrotimenetlust tagavaid abinõusid, kui need ei takista võlgade ümberkujundamismenetluse läbiviimist.

§ 15. Avalduse menetlusse võtmise lahendamine

(1) Vajaduse korral kuulab kohus enne võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmist ära võlgniku või tema võlausaldajate arvamuse või küsib neilt täiendavaid andmeid või dokumente. Kohus võib ka teistelt isikutelt ja asutustelt, sealhulgas krediitiasutustelt, nõuda teavet võlgniku ja temaga koos elavate perekonnaliikmete majandusliku seisundi või maksevõime kohta.

(2) Samuti võib kohus kohustada võlgnikku kohtus vandega kinnitama, et kohtule esitatud andmed vara, võlgade ja majandus- või kutsetegevuse kohta on talle teadaolevalt õiged. Selleks annab võlgnik suuliselt järgmise vande:

„Mina, (nimi), kinnitan oma au ja südametunnistuse kohaselt, et kohtule esitatud andmed vara, võlgade ja tegevuse kohta on mulle teadaolevalt õiged.” Võlgnik kirjutab vandetekstile alla.

(3) Kohus lahendab avalduse menetlusse võtmise seitsme päeva jooksul nõuetekohase avalduse saamisest ja käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud toimingute tegemisest arvates.

(4) Kohus võib juba enne avalduse lahendamist või esitamist kohaldada selle tagamiseks esialgset õiguskaitset, muu hulgas peatada täitemenetluse või sundtäitmise võlgniku vara suhtes.

§ 16. Avalduse menetlusse võtmine

(1) Kohus võtab võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse, kui avaldus vastab tsiviilkohtumenetluse seadustikus ja käesolevas seaduses esitatud nõuetele.

(2) Avalduse menetlusse võtmise määrus edastatakse võlgnikule ja kõigile võlausaldajatele, kelle nõuete ümberkujundamist võlgnik taotleb. Määrus avaldatakse ka väljaandes Ametlikud Teadaanded.

§ 17. Avalduse menetlusse võtmisest keeldumine

(1) Kohus ei võta võlgade ümberkujundamise avaldust menetlusse, kui:

- 1) välja on kuulutatud võlgniku pankrot;
- 2) kohus on viimase kümne aasta jooksul enne avalduse esitamist rahuldanud võlgniku võlgade ümberkujundamise või pankrotimenetluses võlgadest vabastamise avalduse;
- 3) võlgnik ei ole makseraskustes või need on ilmselgelt ületatavad võlgade ümberkujundamiseta, muu hulgas võlgniku vara realiseerimisega võlgade katteks ulatuses, mida võib võlgnikult mõistlikult eeldada;
- 4) avaldus või selle lisad ei vasta seaduse nõuetele, muu hulgas on tasumata riigilõiv.

(2) Kohus võib jätta võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmata, kui:

- 1) võlgniku pakutud võlgade ümberkujundamiskava kinnitamine või täitmine on ebatõenäoline, arvestades muu hulgas võlgniku maksevõimelisust kolme aasta vältel enne võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist ja võlgniku võimekust tegeleda mõistlikult tulutoova tegevusega võlgade ümberkujundamiskava kehtivuse ajal, lähtudes tema vanusest, elukutsest ja haridusest;
- 2) võlgnik ei ole täitnud käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 sätestatud kohustust;
- 3) võlgnik on tahtlikult või raske hooletusega esitanud oluliselt ebaõigeid või ebatäielikke andmeid oma vara ja sissetulekute, võlausaldajate või oma kohustuste kohta;
- 4) võlgnik keeldub esitatud andmeid vandega kinnitamast või kohtu nõutud täiendavaid andmeid esitamast;
- 5) võlgnik on mõistetud süüdi pankroti- või täitemenetluselase kuriteo, maksualase kuriteo või karistusseadustiku §-des 380–381¹ nimetatud kuriteo toimepanemises ja karistusandmed ei ole karistusregistrist kustutatud;
- 6) võlgnik on viimase kolme aasta jooksul enne avalduse esitamist või pärast seda andnud tahtlikult või raske hooletusega ebaõigeid või ebatäielikke andmeid oma majandusliku olukorra kohta, et saada toetusi või muid soodustusi riigilt, kohalikult omavalitsusüksuselt või sihtasutuselt või vältida maksude maksmist;
- 7) võlgnik on ilmselt tahtlikult teinud võlausaldajaid kahjustavaid tehinguid.

(3) Kui ettevõtja taotleb ettevõtte saneerimist, võib kohus keelduda avalduse menetlusse võtmisest ka juhul, kui ettevõtja ei ole põhistanud, et ettevõtte vajab saneerimist ja ettevõtte jätkusuutlik majandamine on pärast saneerimist tõenäoliselt võimalik.

(4) Määruse peale, millega kohus jättis võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmata, võib võlgnik esitada määruskaebuse.

§ 18. Nõustaja määramine

(1) Kohus võib võlgniku avalduse alusel või omal algatusel nimetada võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmisel menetluse nõuetekohase läbiviimise tagamiseks nõustaja, kui see on vajalik võlgniku varalise seisundi kindlakstegemiseks või kui sellega ilmselt lihtsustatakse või kiirendatakse menetluse läbiviimist või tagatakse võlgniku või võlausaldajate huvide parem kaitse. Kohus võib nimetada nõustaja ka pärast võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmist.

(2) Nõustajaks võib nimetada selleks piisavate teadmiste ja kogemustega isiku. Nõustajaks ei nimetata kohtu töötajat, võlgnikku või võlausaldajat või neist sõltuvat isikut ega saneerimisseaduse § 15 lõikes 7 nimetatud isikut. Üldjuhul ei nimetata nõustajaks pankrotihaldurit.

(3) Kohus kuulab enne nõustaja määramist ära ka võlgniku arvamuse. Ilma võlgniku nõusolekuta nõustajat ei määrata.

(4) Isiku nõustajaks määramiseks on vajalik tema nõusolek.

(5) Nõustaja määramise korral määrab kohus kindlaks summa, mille võlgnik peab nõustaja tasu ja kulutuste katteks kohtu deposiitkontole tasuma, ning tähtaja selle summa tasumiseks.

§ 19. Nõustaja ülesanded

(1) Nõustaja ülesanne on teavitada kohut ja võlausaldajaid erapooletult ning asjatundlikult võlgniku majanduslikust olukorrast ja makseraskuste ületamise võimalustest, nõustada ja abistada võlgnikku võlgade ümberkujundamise menetluse jooksul ning kontrollida võlausaldajate nõuete õiguspärasust ning võlgniku tehingute õiguspärasust ja otstarbekust.

(2) Nõustaja muu hulgas:

- 1) abistab võlgnikku võlgade ümberkujundamiskava koostamisel ja läbirääkimistel võlausaldajatega;
- 2) annab kohtule teavet oma ülesannete täitmise kohta;
- 3) hindab ümberkujundatavate nõuete tõendatust ja õiguspärasust ning teavitab kohut nõudest, mida tegelikult ei ole, mille suurus on ebaselge või mille õiguspärasust ega tõendatust ei saa hinnata;
- 4) küsib vajaduse korral võlgnikult ja võlausaldajatelt tõendeid ümberkujundatavate nõuete kohta;
- 5) täidab seadusest tulenevat või kohtu poolt antud muud ülesannet, mis on vajalik võlgade ümberkujundamismenetluse läbiviimiseks.

(3) Nõustaja täidab oma ülesandeid korralikule ja ausale nõustajale omase hoolsusega ning arvestab kõigi menetlusosaliste huve. Kohus teostab nõustaja üle järelevalvet.

(4) Nõustaja on kohustatud hoidma saladuses talle tema ülesannete tõttu teatavaks saanud ärisaladust, samuti isikuandmeid ja muud konfidentsiaalsena saadud teavet.

(5) Nõustaja tasu ja hüvitamisele kuuluvate kulutuste arvestamise korra ning tasu piirmäärad protsentides [kehtestab justiitsminister määrusega](#).

(6) Nõustajale kohaldatakse saneerimisseaduse §-des 17–19 saneerimisnõustaja kohta sätestatud, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti. Nõustajale ei kohaldata tsiviilkohtumenetluse seadustikus nõustaja kohta sätestatud.

§ 20. Avalduse menetlusse võtmise tagajärjed

(1) Võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmisel peatub viivise või ajas suureneva leppetrahvi arvestamine võlgniku vastu suunatud nõudelt kuni ümberkujundamiskava kinnitamiseni või menetluse lõppemiseni. See ei kehti nõuete suhtes, mille ümberkujundamist võlgnik ei taotle.

(2) Avalduse menetlusse võtmisel ei saa võlausaldaja lõpetada võlgnikuga sõlmitud lepingut, millest tulenevate nõuete ümberkujundamist võlgnik taotleb, enne võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist toimunud rahalise kohustuse rikkumisele tuginedes ega keelduda sel alusel oma kohustuste täitmisest. Kokkulepe, mille kohaselt võlausaldaja võib võlgade ümberkujundamise avalduse esitamisel või ümberkujundamiskava kinnitamisel lepingu lõpetada, on tühine.

(3) Avalduse menetlusse võtmisel peatab kohus võlgniku vara suhtes läbiviidava täitemenetluse (või sundtäitmise) raha sissenõudmiseks kuni ümberkujundamiskava kinnitamiseni või menetluse lõppemiseni. Kohus võib sama ajani:

- 1) peatada kohtumenetluse, milles on võlgniku vastu rahaline nõue, mille kohta ei ole veel otsust tehtud;
- 2) tühistada hagi tagamise abinõud, sealhulgas pangakonto arestimise;

3) keelata võlausaldajatel võlgniku antud tagatistest tulenevaid õigusi teostada, muu hulgas pandieset müüa või selle müüki taotleda;

4) kohaldada muud esialgse õiguskaitsse abinõud.

(4) Võlausaldaja õigustatud huve silmas pidades võib kohus võlausaldaja avalduse alusel lubada peatatud täitemenetluse jätkamist ja võlausaldajal võlgniku poolt antud tagatistest tulenevate õiguste teostamist ka enne ümberkujundamiskava kinnitamist või menetluse lõppemist.

(5) Avalduse menetlusse võtmine ei välista võlausaldajate poolt vara tagasivõitmise hagi esitamist ja lahendamist täitemenetluses. Kohtutäitur annab ümberkujundamiskavaga hõlmatud võlausaldajatele saadu välja üksnes kohtu korraldusel ja ümberkujundamiskava alusel.

3. peatükk

Ümberkujundamiskava kinnitamine

§ 21. Võlgniku kohustused

(1) Võlgnik annab kohtule ja nõustajale ning kohtu korraldusel ka võlausaldajatele teavet, mida nad vajavad seoses võlgade ümberkujundamise menetlusega.

(2) Võlgnik osutab nõustajale abi tema ülesannete täitmisel. Kui kohus või nõustaja peab vajalikuks võlgniku varalise olukorra kindlakstegemiseks võlgniku vara kontrolli, on võlgnik kohustatud oma vara ette näitama või võimaldama varale juurdepääsu.

(3) Kui võlgnik ei täida käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustusi, võib kohus jätta võlgade ümberkujundamise avalduse läbi vaatamata.

§ 22. Võlausaldajatele teatamine

(1) Kohus toimetab pärast võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmist avalduse koos ümberkujundamiskava ja muude lisadega viivitamata kätte ümberkujundamiskavas nimetatud võlausaldajatele, kelle nõuete ümberkujundamist taotletakse. Kohus võib võimaldada võlgnikul ümberkujundamiskava enne võlausaldajatele esitamist muuta või teha võlgnikule ülesandeks esitada uus ümberkujundamiskava.

(2) Ümberkujundamiskava kättetoimetamisel võlausaldajale annab kohus talle tähtaja vähemalt kaks nädalat, kuid mitte rohkem kui neli nädalat ümberkujundamiskava kättesaamisest, kohtule seisukoha andmiseks. Võlausaldaja annab seisukoha, kas ta nõustub võlgniku andmetega tema nõude ja selle tagatuse kohta, võlgnikupoolse võla arvestusega ja võla ümberkujundamisega võlgniku taotletud viisil. Kui võlausaldaja ei nõustu võla ümberkujundamisega võlgniku taotletud viisil, peab ta märkima, kas ta nõustuks võla ümberkujundamisega muul viisil. Kohus viitab ka seisukoha avaldamata jätmise tagajärgedele.

(3) Kui kohus on määranud nõustaja, teatab kohus võlausaldajatele nõustaja nime ja kontaktandmed, samuti ka, kas võlausaldaja peab oma seisukoha teatama kohtu asemel nõustajale.

(4) Kohus võib määrata võlgnikule või nõustajale tähtaja võlausaldajatega läbirääkimiste pidamiseks võla suuruse või ümberkujundamise üle ja seetõttu pikendada ka käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaega, kuid mitte rohkem kui kolm kuud ümberkujundamiskava kättesaamisest arvates.

(5) Nõustaja määramise korral võib kohus kohustada nõustajat või nõustaja järelevalve all võlgnikku käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumentide kättetoimetamiseks. Kättetoimetamist tõendavad dokumendid tuleb esitada kohtule.

§ 23. Nõude suuruse kindlaksmääramine

(1) Kui võlausaldaja, kelle nõuet soovitakse ümber kujundada, ei nõustu võlanimekirjas võlgniku esitatud andmetega, teatab ta kohtule või kohtu määramisel nõustajale kohtu määratud tähtaja jooksul, mis osas ta nõudega ei nõustu, ja esitab neid asjaolusid tõendavad tõendid. Avalduse tähtpäevaks esitamata jätmisel loetakse, et võlausaldaja on nõude suurusega nõustunud.

(2) Kohus edastab võlausaldaja seisukoha võla suuruse ja selle ümberkujundamise kohta viivitamata võlgnikule või nõustajale, välja arvatud juhul, kui kohus kohustas võlausaldajat esitama oma seisukoht nõustajale.

(3) Kui võlgnik või nõustaja ei nõustu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud võlausaldaja avalduses oleva väitega, edastab ta avalduse koos tõenditega viivitamata kohtule ja põhjendab, miks ta avalduses märgituga ei nõustu.

(4) Kohus otsustab esitatud väidete ja tõendite alusel võlausaldaja põhi- ja kõrvalnõude suuruse ning tagatiste olemasolu hiljemalt ühe kuu jooksul võlausaldaja avalduse saamisest arvates. Vajaduse korral kuulab kohus eelnevalt ära võlgniku, puudutatud võlausaldaja ja nõustaja.

(5) Kohus võib jätta võlausaldaja nõude suuruse kindlaks määramata või määrata selle kindlaks üksnes osaliselt, kui nõuet, mida soovitakse ümber kujundada, kohtu arvates tegelikult ei ole, selle suurus on ebaselge või nõude õiguspärasust või tõendatust ei ole võimalik mõistlikult hinnata, mistõttu tuleb nõue või selle ulatus teha selgeks väljaspool võlgade ümberkujundamise menetlust.

(6) Määrus, millega määratakse kindlaks võlausaldaja põhi- ja kõrvalnõude suurus või keeldutakse sellest, edastatakse võlgnikule, võlausaldajale ja nõustajale.

(7) Kohtu määruse peale, millega määratakse kindlaks võlausaldaja põhi- ja kõrvalnõude suurus või keeldutakse sellest, võib võlgnik esitada määruskaebuse. Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa Riigikohtule edasi kaevata.

§ 24. Ümberkujundamiskava kinnitamine

(1) Kohus kinnitab võlgniku esitatud ümberkujundamiskava, kui ükski võlausaldaja või võlgnik ei ole sellele tähtaegselt vastu vaieldnud.

(2) Kohus võib ümberkujundamiskava kinnitada ka juhul, kui võlgade ümberkujundamisega nõustus vähemalt pool pandiga tagamata nõuete võlausaldajatest, kelle nõuetega on esindatud vähemalt pool pandiga tagamata nõuetest, ning ümberkujundamiskava alusel ei kohelda ümberkujundamisele vastuväite esitanud võlausaldajat oluliselt halvemini võrreldes teiste võlausaldajatega, välja arvatud, kui mõne võlausaldaja eelistamiseks on mõjuv põhjus.

(3) Kohus võib kinnitada ka ümberkujundamiskava, millega võlausaldajad ei nõustunud või nõustusid käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud väiksemas ulatuses, kui kohtu hinnangul:

- 1) on võlgade ümberkujundamine poolte õigustatud huve ja õigusi kaaludes põhjendatud;
- 2) ümberkujundamiskava alusel ei kohelda mõnda võlausaldajat oluliselt halvemini võrreldes teiste võlausaldajatega, välja arvatud, kui mõne võlausaldaja eelistamiseks on mõjuv põhjus.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud huvide ja õiguste kaalumisel hindab kohus muu hulgas ka seda, kui suures ulatuses oleks võimalik rahuldada vastuväite esitanud võlausaldaja nõue pankrotimenetluses, võrreldes ümberkujundamiskava alusel sellele võlausaldajale välja makstava summaga. Pankrotimenetluse kohta võrdlusandmete koostamisel lähtutakse sellest, et pankrotimenetlus viiakse läbi võlgade ümberkujundamismenetluse algatamise seisuga. Võrdlemisel arvestatakse ka füüsilisest isikust võlgniku võlgadest vabastamise võimalust lähtuvalt võlgniku sissetulekust ümberkujundamismenetluse ajal. Käesolevas lõikes sätestatu tuuakse ära ümberkujundamiskava kinnitamise kohta tehtava määruse põhjendavas osas.

(5) Kohus ei ole ümberkujundamiskava kinnitamisel käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud alusel seotud võlgniku ja võlausaldajate taotlustega, vaid võib muu hulgas kinnitada vaid osade võlgade ümberkujundamise ning muuta ümberkujundamise viisi ja ulatust. Seejuures arvestab kohus muu hulgas, millises ulatuses peaks võlgnik mõistlikult realiseerima oma vara võlgade katteks, samuti võimalusi võlgniku vara tagasivõitmise või muul viisil tagasinõudmise võimalusi. Kohus ei või muuta võlgade ümberkujundamise ulatust ja viisi võlausaldaja jaoks ebasoodsamaks võlgniku taotletust.

(6) Pandiga tagatud nõude võib ümber kujundada üksnes juhul, kui võlausaldaja sellega nõustub, seda ka siis, kui pantija on kolmas isik. See ei välista ega piira pandi realiseerimise järel ülejääva nõude ümberkujundamist üldises korras. Pandipidaja nõusolekut ei ole vaja käesoleva seaduse § 3 lõike 1 järgi krediidilepingu lõpetamiseks.

(7) Võlausaldaja halvemaks kohtlemiseks ei peeta tema intressi- ja viivisenõuete vähendamist seaduses sätestatud suuruseni.

(8) Kohus võib enne ümberkujundamiskava kinnitamist kuulata ära võlgniku ja võlausaldajad ning määrata võlgade ümberkujundamise põhjendatuse hindamiseks ühe või mitu eksperti. Ilma võlgniku nõusolekuta eksperti ei määrata.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel ümberkujundamiskava kinnitamisel kuulab kohus võlgniku ja võlausaldaja ära. Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel ümberkujundamiskava kinnitamisel on võlgniku vastu olevate nõuete kogusumma üle 200 000 euro, siis nimetab kohus ümberkujundamiskava põhjenduste hindamiseks ühe või mitu eksperti, sõltumata võlgniku nõusolekust.

(10) Kohus võib koos ümberkujundamiskava kinnitamisega seada selle täitmiseks võlgnikule tingimusi, muu hulgas aruandluse osas, samuti kohustada teda kohtu või nõustajaga kooskõlastama teatud tehinguid.

§ 25. Ümberkujundamiskava kinnitamata jätmine, muutmine ja uue ümberkujundamiskava esitamine

(1) Kohus võib jätta ümberkujundamiskava, sõltumata käesoleva seaduse § 24 lõigetes 1–3 sätestatud kinnitamata, kui:

- 1) võlgnik ei ole makseraskustes või need on ilmselgelt ületatavad võlgade ümberkujundamiseta, muu hulgas võlgniku vara realiseerimisega võlgade katteks ulatuses, mida võib võlgnikult mõistlikult eeldada, või võlgniku vara tagasivõitmise või muul viisil tagasinõudmisega;
- 2) ümberkujundamiskava täitmine ei ole võlgniku vara ja sissetulekuid arvestades tõenäoline;
- 3) võlgnik on tahtlikult või raske hooletusega esitanud oluliselt ebaõigeid või ebatäielikke andmeid oma vara ja sissetulekute, võlausaldajate või oma kohustuste kohta;
- 4) ettevõtte saneerimise taotluse puhul ei ole ettevõtte jätkusuutlik majandamine pärast saneerimist tõenäoliselt võimalik.

(2) Kohus võib määrata võlgnikule kas enne ümberkujundamiskava kinnitamise otsustamist või ümberkujundamiskava kinnitamata jätmisel täiendava tähtaja ümberkujundamiskava muutmiseks või uue ümberkujundamiskava esitamiseks võlausaldajate esitatud seisukohtade alusel või muul mõjuval põhjusel, muu hulgas, kui see võib olla vajalik kokkuleppe saavutamiseks võlausaldajatega. Muudetud ümberkujundamiskava saadetakse esmalt puudutatud võlausaldajatele seisukoha võtmiseks käesoleva seaduse §-s 22 sätestatud korras.

§ 26. Määrus ümberkujundamiskava kinnitamise kohta

(1) Määrus, millega ümberkujundamiskava kinnitatakse või kinnitamata jäetakse, toimetatakse kätte võlgnikule ja kõigile võlausaldajatele, kelle õigusi ümberkujundamiskavaga mõjutatakse, ning edastatakse nõustajale. Ümberkujundamiskava kinnitamise määrus tehakse ka avalikult teatavaks ja avaldatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded.

(2) Määruse peale, millega ümberkujundamiskava kinnitatakse või kinnitamata jäetakse, võib võlgnik esitada määruskaebuse. Võlausaldaja võib esitada määruskaebuse ümberkujundamiskava kinnitamise määruse peale, kui ta esitas sellele eelnevalt vastuväite.

§ 27. Ümberkujundamiskava kinnitamine saneerimismenetluse põhimõtete järgi

Kui võlgnik taotleb ümberkujundamisega ettevõtte saneerimist ja määratud on nõustaja, võib kohus mõjuval põhjusel näha ümberkujundamiskava kinnitamiseks ette käesolevas peatükis sätestatu asemel ümberkujundamiskava kinnitamise saneerimisseaduse §-des 20–37 sätestatud korras.

§ 28. Avalduse läbivaatamata jätmine

(1) Kohus võib jätta võlgade ümberkujundamise avalduse pärast menetluse võtmist, kuid enne kinnitamist läbi vaatamata.

(2) Kohus jätab avalduse läbi vaatamata eelkõige juhul, kui võlgnik seda taotleb või kui selgub, et võlgnik on püsivalt maksejõuetu.

(3) Kohus võib jätta avalduse läbi vaatamata ka juhul, kui ilmneb mõni alus, mille esinemisel ei pidanuks avaldust menetluse võtma (käesoleva seaduse § 17), samuti kui selgub, et võlgnik peidab või raiskab oma vara, teeb tehingu, mis kahjustab võlausaldajate huve, või rikub oma kaasaaitamiskohustust, või kui võlgnik jätab tasumata nõustaja või eksperdi tasu ja kulutuste katteks kohtu deposiiti kohtu määratud summa.

(4) Kohus kuulab enne avalduse läbivaatamata jätmist ära võlgniku ning võib ära kuulata ka puudutatud võlausaldajad ja nõustaja.

(5) Avalduse läbivaatamata jätmise määruse teeb kohus avalikult teatavaks, avaldab selle kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teatab sellest pärast jõustumist peatatud täitemenetlust läbiviivale kohtutäiturile ja peatatud kohtumenetlust läbiviivale kohtule. Kohus võib teatamiseks kohustada nõustajat.

(6) Avalduse läbivaatamata jätmise määruse peale võib võlgnik esitada määruskaebuse.

4. peatükk

Ümberkujundamiskava tagajärjed

§ 29. Ümberkujundamiskava kinnitamise üldised tagajärjed

(1) Ümberkujundamiskava kinnitamisega hakkab selles ettenähtud õiguslik tagajärg kehtima võlgniku ja isiku kohta, kelle õigusi ümberkujundamiskavaga mõjutatakse.

(2) Ümberkujundamiskava kinnitamine ei vabasta võlgniku kohustuse täitmise eest solidaarselt vastutavat isikut oma kohustuse täitmisest. Kui võlgniku kohustuse täitmise eest solidaarselt vastutav isik on kohustuse täitnud, on tal võlgniku suhtes tagasinõudeõigus üksnes selles ulatuses, milles võlgnik vastutab kohustuse täitmise eest ümberkujundamiskava järgi.

(3) Ümberkujundamiskava kinnitamine ei piira pandi või muu esemelise tagatisega võlausaldaja, kes ei nõustunud oma nõude ümberkujundamisega, õigust rahuldada oma nõue tagatise arvel.

(4) Kohtu kinnitatud ümberkujundamiskava on täitedokument sellega ümberkujundatud nõude suhtes. Kui ümberkujundamiskavas on ette nähtud kohustuse täitmise tähtaja pikendamine, ei saa ümberkujundamiskavas nimetatud tähtaja jooksul nõuet maksta panna.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud kohaldatakse ka isikule, kes ümberkujundamiskavaga võtab endale kohustuse tagada võlgniku kohustust võlausaldaja ees.

(6) Ümberkujundamiskava kinnitamine ei välista võlausaldajate poolt vara tagasivõitmise hagi esitamist ja lahendamist täitemenetluses. Kohtutäitur annab ümberkujundamiskavaga hõlmatud võlausaldajatele saadu välja üksnes kohtu korraldusel ja ümberkujundamiskava alusel.

§ 30. Ümberkujundamiskava kehtivuse välistamine

Ümberkujundamiskava ei kehti võlausaldaja suhtes, kellele ei ole ümberkujundamiskava tutvumiseks ja seisukoha võtmiseks kätte toimetatud või kes muul viisil ei ole ümberkujundamismenetluse toimumisest teadlik.

§ 31. Hagimenetlus ja täitemenetlus ümberkujundamiskava kehtivuse ajal

(1) Ümberkujundamiskava kehtivuse ajal ei saa esitada hagiavaldust ega avaldust hagita menetluses nõude alusel, mille kohta ümberkujundamiskava kehtib.

(2) Ümberkujundamiskava kinnitamisel jätkatakse ümberkujundamisavalduse menetlusse võtmisel peatatud täitemenetlust ja kohtumenetlust nõude suhtes, mille kohta ümberkujundamiskava ei kehti.

(3) Ümberkujundamiskava kinnitamine ei piira võlausaldaja õigust vaielda kohtumenetluses nõuete üle, mida ümberkujundamiskavas ei tunnustatud. Samuti võib võlausaldaja vaielda kohtumenetluses nõude suuruse üle osas, mida ei tunnustatud.

§ 32. Viivis ja leppetrahv ümberkujundamiskava kehtivuse ajal

Ümberkujundamiskava kinnitamise järel arvestatakse nõudelt, mida ümberkujundamiskavaga ümber ei kujundata, viivist ja leppetrahvi alates võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmisest esialgse õigussuhte järgi.

§ 33. Pankrotiavaldus ümberkujundamiskava kehtivuse ajal

(1) Ümberkujundamiskava kehtivuse ajal ei saa esitada pankrotiavaldust nõude alusel, mille kohta ümberkujundamiskava kehtib.

(2) Ümberkujundamiskava kehtivuse ajal vaatab pankrotiavalduse läbi ümberkujundamismenetlust läbiviiv kohtunik sama menetluse raames.

(3) Kohus kaasab pankrotiavalduse läbivaatamisse ümberkujundamiskava täitmise üle järelevalvet teostava nõustaja.

(4) Ajutine pankrotihaldur ei tohi oma tegevusega takistada ümberkujundamiskava täitmist ja peab tegema igakülgset koostööd järelevalvet teostava kohtu ja nõustajaga.

(5) Kui kohus tuvastab, et ümberkujundamiskavas ettenähtut arvestades on siiski alust võlgniku pankrot välja kuulutada, tühistab ta ümberkujundamiskava ja lõpetab ümberkujundamismenetluse.

(6) Määruse peale, millega kohus pankrotiavalduse lahendab, võivad võlgnik ja pankrotiavalduse esitanud võlausaldaja esitada määruskaebuse.

§ 34. Järelevalve ümberkujundamiskava täitmise üle

(1) Järelevalvet ümberkujundamiskava täitmise üle teostab kohus.

(2) Võlgnik annab kohtule järelevalve teostamiseks vajalikku teavet ja osutab abi järelevalvekohustuse täitmisel.

(3) Võlgnik või nõustaja esitab iga aasta möödumisel ümberkujundamiskava kinnitamisest kohtule ja võlausaldajatele aruande võlgniku varalise seisundi ja ümberkujundamiskava täitmise kohta, kui kohus ei otsusta teisiti. Kohus võib küsida võlgnikult või nõustajalt ka muul ajal aruannet ümberkujundamiskava täitmise kohta ja lasta seda võlgniku arvel kontrollida nõustajal või eksperdil.

§ 35. Ümberkujundamiskava muutmine

(1) Võlgnik, nõustaja või võlausaldaja võib asjaolude muutumise korral, iseäranis võlgniku varalise seisundi olulisel muutumisel või võlgniku tegeliku varalise seisundi ilmnemisel, mis erineb oluliselt kohtule esitatud andmetest, esitada kohtule taotluse ümberkujundamiskava või selle täitmise tähtaja muutmiseks. Samuti võib ümberkujundamiskava muuta lähtuvalt sellest, kui mõne nõude kehtivuse või suuruse osas on tehtud kohtulahend.

(2) Ümberkujundamiskava võib laiendada nõuetele, mis muutusid sissenõutavaks pärast võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist või ümberkujundamiskava kinnitamist, kui need põhinevad enne seda aega tehtud tehingul või on tekkinud muul õiguslikul alusel. Muu hulgas võib ümberkujundamiskava laiendada pandi realiseerimise järel ülejäävatele võlanõuetele.

(3) Ümberkujundamiskava muutmisele ja kinnitamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 22–27 sätestatud. Sellesse kaasatakse võlausaldajad, kelle õigusi soovitakse ümberkujundamiskava muutmisega kitsendada.

5. peatükk Menetluse lõppemine

§ 36. Võlgade ümberkujundamise menetluse lõppemise alused

(1) Võlgade ümberkujundamise menetlus lõpeb võlgade ümberkujundamise avalduse rahuldamata või läbivaatamata jätmisel, ümberkujundamiskava tühistamisel, menetluse lõpetamisel või ümberkujundamiskavas märgitud täitmise tähtaja möödumisel.

(2) Avalduse läbivaatamata või rahuldamata jätmisel või menetluse lõpetamisel langevad tagasiulatuvalt ära kõik avalduse menetlusse võtmise tagajärjed.

§ 37. Ümberkujundamiskava täitmise tähtaja möödumise tagajärjed

Võlausaldaja saab ümberkujundamiskavaga ümberkujundatud nõude pärast ümberkujundamiskava täitmise tähtaja möödumist maksmata üksnes ümberkujundamiskavas kokkulepitud, kuid ümberkujundamiskava kohaselt täitmata ulatuses.

§ 38. Ümberkujundamiskava ennetähtaegne täitmine

Ümberkujundamiskava ennetähtaegsel täitmisel lõpeb menetlus, kui võlgnik on kõik ümberkujundamiskavaga võetud kohustused täitnud enne ümberkujundamiskava täitmise tähtaja möödumist.

§ 39. Ümberkujundamiskava tühistamine

(1) Kohus tühistab ümberkujundamiskava võlgniku avalduse alusel, samuti võlgniku pankroti väljakuulutamisel.

(2) Kohus võib ümberkujundamiskava tühistada ka juhul, kui ilmneb, et:

- 1) võlgnik ei täida ümberkujundamiskavast tulenevaid kohustusi olulisel määral;
- 2) ümberkujundamiskava kehtivuse ajast vähemalt poole möödumisel on ilmne, et võlgnik ei suuda sellega võetud kohustusi täita;
- 3) võlgnik ei ole makseraskustes või on need ületanud ning võlausaldajate nõuete ümberkujundamine ei ole asjaolude olulise muutumise tõttu nende suhtes enam õiglane;
- 4) võlgnik on tahtlikult või raske hooletusega esitanud oluliselt ebaõigeid või ebatäielikke andmeid oma vara ja sissetulekute, võlausaldajate või oma kohustuste kohta;
- 5) võlgnik on teinud makseid ümberkujundamiskavas nimetamata võlausaldajatele teiste võlausaldajate huvisid oluliselt kahjustades;
- 6) võlgnik ei osuta kohtule või nõustajale abi järelevalvekohustuse täitmisel või ei anna teavet, mida on vaja järelevalve teostamiseks;
- 7) võlgnik jätab tasumata nõustaja või eksperdi tasu ja kulutuste katteks kohtu deposiiti kohtu määratud summa.

(3) Ümberkujundamiskava tühistamisel langevad tagasiulatuvalt ära võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmise tagajärjed. Võlausaldajal, kelle nõue ümberkujundamiskavaga ümber kujundati, taastub nõudeõigus võlgniku vastu esialgses suuruses. Seejuures tuleb arvestada, mida võlausaldaja ümberkujundamiskava täitmise käigus on juba saanud.

(4) Ümberkujundamiskava tühistamise teeb kohus avalikult teatavaks, avaldab selle kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded ja teatab sellest pärast jõustumist peatatud täitemenetlust läbiviivale kohtutäiturile ja peatatud kohtumenetlust läbiviivale kohtule. Kohus võib teatamiseks kohustada nõustajat.

(5) Kui ümberkujundamiskava tühistatakse ja sellele järgneva kolme kuu jooksul esitatakse avaldus võlgniku pankroti väljakuulutamiseks, loetakse nõustaja ja eksperdi tasu ning kulutuste hüvitamise nõuded selles menetluses kaitsetuks.

6. peatükk Muudatused seadustes

§ 40. Asjaõigusseaduses (RT I 1993, 39, 590; 2010, 38, 231) tehakse järgmised muudatused: 1) paragrahvi 279 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses: # (7) Pantija, kes ei ole võlgnik, võib esitada pandiga tagatud nõude vastu samu vastuväiteid, mida võib esitada võlgnik või käendaja. Ta võib vastuväiteid esitada ka siis, kui võlgnik nõudelevastu ei vaidle. #; 2) paragrahvi 335 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses: # Hüpoteegepidaja ei või nõuda täiendavat tagatist ega võla osalist tasumist, kui kinnisasja, millelasub füüsilise isiku põhiline eluase, väärtus väheneb kinnisasjade turuolukorra muutumisetõttu. #; 3) paragrahvi 346 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: # (1) Hüpoteebiga on hüpoteegisumma ulatuses tagatud nõue, intressid (muu hulgas viivis) kunikolme aasta eest enne kinnisasja müümist täitemenetluses, samuti võla sissenõudmise kulutused, sealhulgas täitemenetluse kulud ja täituri tasud ning hüpoteegepidaja poolt kinnisasja omanikueest tasutud kindlustusmaksed. #; 4) paragrahvi 346 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses: # Tagatiskokkulepe kehtib hüpoteebiga koormatud kinnisasja omaniku vahetumisel ka uueomaniku suhtes ning hüpoteegepidaja vahetumisel uue hüpoteegepidaja suhtes. #; 5) paragrahvi 351 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks. § 41. Maksukorralduse seaduses (RT I 2002, 26, 150; 2010, 72, 544) tehakse järgmised muudatused: 1) paragrahvi 114 lõike 2 esimest lauset täiendatakse pärast sõna # tegemiseks # sõnadega #, samuti võlgade ümberkujundamisel nende vähendamise teel saneerimismenetluses võivõlgade ümberkujundamise menetluses. #; 2) paragrahvi 114 lõike 3 esimest lauset täiendatakse pärast sõna # tõttu # sõnadega #, samuti kuitulumaksuvõlg tekkis maksukohustuslase vara realiseerimisest kolmanda isiku võla tagatisena täitemenetluses või pankrotimenetluses. #; 3) seadust täiendatakse §-ga 1141 järgmises sõnastuses: # § 1141. Maksuvõla ümberkujundamine ja maksuvõlast vabastamine (1) Käesolevas peatükis sätestatu ei piira maksunõuete ümberkujundamist ja neist vabastamist juriidilise isiku saneerimismenetluses ega füüsilise isiku võlgade ümberkujundamise menetluses või võlgadest vabastamisel pankrotimenetluses eriseadustes sätestatud korras. (2) Kui maksunõuete ümberkujundamine ja neist vabastamine juriidilise isikusaneerimismenetluses, kompromissi kinnitamine pankrotimenetluses või füüsilise isiku (ettevõtja) võlgade ümberkujundamine on riigiabi konkurentsiseaduse tähenduses, järgib maksuhaldur konkurentsiseaduse §-s 341 sätestatu. #; 4) paragrahvi 132 lõiget 4 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses: # (6) võlgniku saneerimisavalduse või võlgade ümberkujundamise avalduse esitamisel. #; 5) paragrahvi 133 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt: # (1) Maksuvõlgade sissenõudmisel likvideerimis-, pankroti-, saneerimis-, võlgade ümberkujundamise ja kohtumenetluses esindab riiki Maksu- ja Tolliamet. (2) Maksuvõlgade sissenõudmisel likvideerimis-, pankroti-, saneerimis-, võlgade ümberkujundamise ja kohtumenetluses esindab valda või linna maksuhalduri volitustega vallavõi linna ametiasutus või Maksu- ja Tolliameti piirkondlik struktuuriüksus vastavalt tallekohalike maksude seaduse alusel sõlmitud halduslepingus üleantud pädevusele. # § 42. Pankrotiseaduses (RT I 2003, 17, 95; RT I, 12.11.2010, 1) tehakse järgmised muudatused: 1) seadust täiendatakse §-ga 41 järgmises sõnastuses: # § 41. Määruste jõustumine Määrus, millega pankrot välja kuulutatakse, on kehtiv ja kuulub täitmisele alates avalikult teatavaks tegemisest. Määrus, millega pankrotiavaldus jäetakse rahuldamata, samuti määrus, millega avaldus jäetakse läbi vaatamata või lõpetatakse menetlus, on kehtiv ja kuulub täitmisele alates jõustumisest. #; 2) paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses: # (4) Määruse peale esitatud määruskaebuse alusel tehtud ringkonnakohtu määrus kehtib jakuulub täitmisele alates jõustumisest vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 466 lõikes 3 sätestatule, kui ringkonnakohus ei otsusta, et tema määrus kuulub viivitamatule täitmisele. #; 3) paragrahvi 14 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: # (4) võlausaldaja pankrotiavaldus põhineb nõudel, mille suhtes kehtib saneerimiskava võivõlgade ümberkujundamise kava. #; 4) paragrahvi 171 lõike 2 sissejuhatavas osas asendatakse sõnad # ei algata võlgniku kohustustest vabastamise menetlust # sõnadega # võib jätta võlgniku kohustustest vabastamise menetluse algatamata. #; 5) paragrahvi 171 täiendatakse lõikega 21 järgmises sõnastuses: # (21) Võlgniku kohustustest vabastamise menetluse algatamist ei takista see, kui võlgnik on varasemalt taotlenud võlgade ümberkujundamist ja ümberkujundamismenetlust on lõppenud. #; 6) paragrahvi 172 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses: # (6) Kohus võib mõjuval põhjusel, eelkõige juhul, kui usaldusisiku määramine tooks ilmselt kaasa põhjendamatuid kulutusi ja kohus on veendunud, et võlgnik suudab usaldusisiku kohustusiise täita, jätta usaldusisiku määramata ja kohustada võlgnikku ennast täitma usaldusisikukohustusi. Sel juhul kontrollib kohus, kas võlgnik oma kohustusi täidab. #; 7) paragrahvi 173 lõiked 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt: # (3) Võlgniku töö- või teenistussuhtest või muust sarnasest suhtest saadud tulu või ettevõtlusest saadud tulu nõuded loetakse loovutatuks usaldusisikule. Usaldusisik peab sellest tasudemaksmiseks kohustatud isikutele teatama. (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tulust peab usaldusisik võlgnikule üle andma 25 protsenti. Kohus võib asjaolusid arvestades määrata sellest erineva määra. #; 8) paragrahvi 175 täiendatakse lõikega 11 järgmises sõnastuses: # (11) Kohus võib oma kohustusi nõuetekohaselt täitnud võlgniku asjaolusid arvestades vabastada pankrotimenetluses täitmata jäänud kohustustest ka enne vie aasta möödumist menetluse algatamisest, kuid mitte enne kolme aasta möödumist menetluse algatamisest, eelkõige kui võlgnik on oma kohustusi menetluse ajal nõuetekohaselt täitnud ja rahuldanud võlausaldajatenõudeid arvestatavas ulatuses. #; 9) paragrahvi 175 täiendatakse lõikega 51 järgmises sõnastuses: # (51) Kui kohus leiab, et võlgniku kohustustest vabastamine ei ole põhjendatud, võib tamenetlust pikendada ja määrata võlgnikule täiendava tähtaja, pärast mille möödumist vaadatakse kohustustest vabastamise avaldus uuesti läbi. See tähtaeg ei või olla kokku pikem kui seitse aastat menetluse algatamisest. # § 43. Riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; 2010, 72, 542) § 57 täiendatakse lõikega 101 järgmises sõnastuses: # (101) Saneerimisavalduse esitamisel tasutakse riigilõivu 300 eurot. Füüsilise isiku võlgade ümberkujundamise avalduse esitamisel tasutakse

riigilõivu 30 eurot. #§ 44. Tsiviilkohtumenetluse seadustikus (RT I 2005, 26, 197; 2010, 38, 231) tehakse järgmised muudatused: 1) paragrahvi 132 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses: # (5) Mittevaraliseks loetakse hagi hinnaks enam kui 3000 eurot. #; 2) paragrahvi 478 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses: # (41) Kui määrus tehakse avalikult teatavaks, hakkab see kehtima ja kuulub täitmisele alateatavastegemisest, kui seadusest ei tulene teisiti. # § 45. Tsiviilseadustiku üldosa seaduses (RT I 2002, 35, 216; 2010, 38, 231) tehakse järgmised muudatused: 1) paragrahvi 39 punkt 41 tunnistatakse kehtetuks; 2) paragrahvi 157 lõikes 1 asendatakse tekstiosa #30 aastat# tekstiosaga #10 aastat#; 3) paragrahvi 157 lõikes 4 asendatakse sõnad #aegumistähtaeg algab iga üksiku nõudesissenõutavaks muutumisest# tekstiosaga #aegumisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 154 sätestatud#; 4) paragrahvi 160 lõiget 2 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses: #31) võlgniku saneerimisavalduse või võlgade ümberkujundamise avalduse esitamine; # § 46. Turvaseaduse (RT I 2003, 68, 461; 2010, 22, 108) § 23 lõike 1 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks. § 47. Täitemenetluse seadustikus (RT I 2005, 27, 198; 2010, 38, 231) tehakse järgmised muudatused: 1) paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 41 järgmises sõnastuses: # (41) Käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktides 19 ja 191 nimetatud täitedokumentide puhul tuleb täiturile esitada pandileping, tagatiskokkulepe ning põhi- ja kõrvalnõuete alus ja detailnearvestus. #; 2) paragrahvi 221 täiendatakse lõikega 11 järgmises sõnastuses: # (11) Muu kui kohtulahendi sundtäitmise puhul, iseäranis käesoleva seadustiku § 2 lõike 1 punktides 18–191 nimetatud täitedokumentide puhul, saab võlgnik sundtäitmise lubamatukstunnistamise hagi esitada ka kõik vastuväited täitedokumentidest tuleneva nõude olemasolule jakehtivusele. #; 3) paragrahvi 221 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: # (3) Hagi võib esitada täitemenetluse lõpuni. # § 48. Võlaõigusseaduses (RT I 2001, 81, 487; 2010, 77, 590) tehakse järgmised muudatused: 1) paragrahvi 113 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: # (2) Kui rahalise kohustuse täitmise aeg ei ole kindlaks määratud, muu hulgas kahju hüvitamise või alusetu rikastumise väljaandmise või taganemisest tuleneva väljaandmise nõude puhul, arvestatakse võlgnetavalt rahalt viivist alates ajast, mil võlausaldaja teatas võlgnikule omanõudest või esitas raha sissenõudmiseks hagi või maksekäsu kiirmenetluse avalduse. Kui tasumaksimise aeg ei ole kindlaks määratud vastastikuse lepingu puhul, arvestatakse tasult viivistalates käesoleva seaduse § 821 lõikes 1 sätestatud ajast. #; 2) paragrahvi 113 lõiget 5 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses: # Sõltumata viivise maksimisest võib võlausaldaja nõuda võlgnikult viivitusest põhjustatud mõistlike võla sissenõudmiskulude hüvitamist. #; 3) paragrahvi 143 lõikes 1 asendatakse sõna #tarbija# sõnadega #füüsiline isik#. § 49. Võlaõigusseaduse, tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja rahvusvahelise eraõiguse seaduse rakendamise seaduse (RT I 2002, 53, 336; 2010, 77, 590) § 9 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses: # (4) Tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 157 lõikes 1 aegumise kohta sätestatud kohaldatakse ka enne 2011. aasta 1. märtsi tekkinud aegumata nõuetele. Kui enne 2011. aasta 1. märtsi kehtinud tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 157 lõike 1 kohane aegumistähtaeg lõpeks varem kui käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud tähtaeg, siis kohaldatakse aegumisele enne 2011. aasta 1. märtsi kehtinud tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 157 lõiget 1. #

7. peatükk

Seaduse jõustumine ja rakendamine

§ 50. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2011. aasta 5. aprillil.

§ 51. Seaduse rakendamine

Võlgade ümberkujundamise menetlust kohaldatakse ka kohustuste puhul, mis on tekkinud enne käesoleva seaduse jõustumist.

Ene Ergma
Riigikogu esimees